Reactie Ministerie van Buitenlandse Zaken:

1. Hoe vat het ministerie van Buitenlandse Zaken haar verplichtingen op ten opzichte van het beschermen van Strafhof-medewerkers, zoals gesteld in het Zetelverdrag tussen Nederland en het Internationaal Strafhof?

Als gastland van het ISH heeft Nederland een aantal bijzondere verplichtingen om ervoor te zorgen dat het Hof zo onbelemmerd mogelijk kan functioneren, deze verplichtingen zijn vastgelegd in het Zetelverdrag tussen het Internationaal Strafhof en het Gastland.

NL heeft de inspanningsverplichting om het ISH te faciliteren in de (onafhankelijke) uitoefening van zijn werkzaamheden (binnen invloedsfeer NL) en om doeltreffende en adequate maatregelen te nemen om de beveiliging, veiligheid en bescherming van het ISH en zijn medewerkers te waarborgen.

Deze inspanningsverplichting is geen lichte verplichting. Nederland moet als gastland te goeder trouw invulling geven aan zijn verplichtingen, en alle middelen die redelijkerwijs tot zijn beschikking staan inzetten om het Hof te faciliteren.

Het is aan Nederland om te bepalen op welke wijze invulling wordt gegeven aan zijn verplichtingen.

Ook het ISH zelf heeft een verantwoordelijkheid en dient maatregelen te treffen om te voorkomen dat de veiligheid van medewerkers in gevaar komt als gevolg van hun werkzaamheden.

2. Hoe vat het ministerie van Buitenlandse Zaken haar verplichtingen op ten opzichte van het beschermen van en medewerkers van aan het Strafhof gelieerde ngo's, zoals gesteld in het Zetelverdrag tussen Nederland en het Internationaal Strafhof?

Ook voor medewerkers van aan het Strafhof gelieerde ngo’s geldt voor NL de inspanningsverplichting om adequate maatregelen te nemen om de beveiliging, veiligheid en bescherming van deze medewerkers van aan het Strafhof gelieerde ngo’s te waarborgen.

Voor de verdere uitleg van deze inspanningsverplichting zie de antwoorden op de vorige vraag.

3. In de jaren negentig heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken zich ervoor ingezet om het Internationaal Strafhof naar Den Haag te halen. Heeft het ministerie in die tijd de risico-afweging gemaakt dat belangrijke bondgenoten, zoals Israël en de Verenigde Staten, zich tegen het Strafhof zouden kunnen keren? Indien ja, wat voor reactie werd destijds voorgenomen op dat scenario?

Er wordt in algemene zin bij de vestiging van internationale organisaties en hoven en tribunalen altijd een zorgvuldige afweging gemaakt van de (mogelijke) gevolgen voor Nederland als gastland.

4. Wat is de reactie van de Europese Commissie geweest op het recente verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken om de EU-anti-boycot verordening klaar te zetten? Kan het ministerie bevestigen dat de verordening inderdaad klaar staat?

Ten aanzien van het *Blocking Statute* herbevestigde de Europese Commissie dat dit instrument gereed staat voor wanneer dat noodzakelijk is om het functioneren van het Hof te beschermen.

5. En wat houdt 'klaarstaan' concreet in?

De Commissie heeft aangegeven interne procedures te verkorten, zodat de Commissie snel tot een concept voorstel van de Commissie kan komen, met daarin een toevoeging van de relevante Amerikaanse wetgeving (executive order, e.o.) aan de bijlage van de antiboycotverordening.

6. Heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken sinds 2015 meldingen ontvangen van het Strafhof over pogingen tot inmenging of intimidatie van Strafhof-medewerkers of van organisaties die samenwerken met het Strafhof gelieerde partijen of personen? Indien ja, om hoeveel meldingen gaat het en wanneer waren die meldingen? Wat heeft het ministerie gedaan naar aanleiding van die meldingen?

7. Heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken sinds 2015 meldingen ontvangen van organisaties die met het Strafhof samenwerken over pogingen van intimidatie of inmenging van hun medewerkers? Indien ja, om hoeveel meldingen gaat het en wanneer waren die meldingen? Wat heeft het ministerie gedaan naar aanleiding van die meldingen?

Antwoord op vraag 6 en 7: In algemene zin kan worden aangegeven dat Nederland als gastland van het Internationaal Strafhof doorlopend contact onderhoudt met het Strafhof en eventueel verbonden organisaties, waarbij ook veiligheidszorgen aan de orde komen. Uit veiligheidsoverwegingen kan er niet in detail worden getreden over de aard van deze besprekingen of de specifieke zaken die daar besproken worden. Meldingen van intimidatie en bedreigingen worden zeer serieus genomen.

8. Heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken ooit geconstateerd dat de Israëlische overheid, dan wel personen of organisaties gelieerd aan de Israëlische overheid, het Strafhof en/of haar medewerkers heeft geïntimideerd? Zo ja, wanneer heeft dat plaatsgevonden, en is dit volgens het ministerie van systematische aard?

In algemene zin kan gezegd worden dat ten aanzien van eventuele inmengingsactiviteiten van buitenlandse actoren de betrokken ministeries in nauw contact staan met de opsporingsdiensten, inlichtingen- en veiligheidsdiensten om deze te onderkennen, te duiden en waar nodig en mogelijk maatregelen te treffen.

9. Op welke momenten heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken de Israëlische regering aangesproken op hun inmenging in het Strafhof? Welke ambtelijke of politieke lagen waren daarbij betrokken?

De Israëlische ambassadeur is in 2024 verzocht zich te melden op het ministerie van Buitenlandse Zaken in verband met aantijgingen in artikelen in The Guardian en +972 Magazine. Daarbij zijn de Nederlandse zorgen over de berichtgeving overgebracht.

10. In 2025 meldde de AIVD in hun Dreigingsbeeld Statelijke Actoren dat het Internationaal Strafhof ook doelwit is van statelijke inmenging door Israël en de Verenigde Staten. Heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken de Israëlische overheid hier sindsdien op aangesproken?

In zijn algemeenheid kan gezegd worden dat ten aanzien van eventuele inmengingsactiviteiten van buitenlandse actoren, de betrokken ministeries in nauw contact staan met de opsporingsdiensten, inlichtingen- en veiligheidsdiensten om deze te onderkennen, te duiden en waar nodig en mogelijk maatregelen te treffen.

11. Wat voor concrete maatregelen heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken getroffen om het Strafhof te beschermen tegen de Amerikaanse sancties?

Nederland staat in nauw contact met het Hof en is het afgelopen jaar op verschillende terreinen betrokken geweest bij de mitigatie van de gevolgen van de sancties en de inzet op de preventie van verdere sancties. Dit werk gebeurt veelal achter de schermen en is gebaat bij een zekere mate van vertrouwelijkheid. Het kabinet staat samen met partners in contact met het Nederlandse bedrijfsleven, om ervoor te zorgen dat het Hof zo onbelemmerd mogelijk kan functioneren.

Nederland trekt hierbij zoveel mogelijk op met andere verdragspartijen opdat ook zij– zowel in ASP-verband, in EU-verband als in een veelvoud van bilaterale contacten – hun verantwoordelijkheid nemen en een actieve rol spelen. Daarnaast is er regelmatig contact met de instellingen van de EU.

De Commissie en EDEO zijn een centralere rol gaan spelen ten aanzien van de sancties, en er vinden onder andere technische gesprekken plaats met lidstaten over mitigatiemogelijkheden. Het gaat dan onder andere over het identificeren van alternatieve dienstverleners. Inmiddels is de groep verdragspartijen die het Hof met raad en daad bijstaat verder uitgebreid.

12. Op welke momenten heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken de Amerikaanse regering aangesproken op hun inmenging in het Strafhof?

Nederland spreekt al jaren doorlopend en op verschillende niveaus, zowel ambtelijk als politiek, met de VS, waaronder de Amerikaanse Secretary of State Rubio. Gesprekken met de VS richten zich op voorkomen verdere sancties en

zoveel mogelijk beperken van de reikwijdte en de gevolgen van de sancties. Deze gesprekken zijn de afgelopen tijd verder geïntensiveerd, waarbij de zorgen van Nederland over de verdere escalatie van de VS nadrukkelijk worden meegegeven.

13. In een debat in juni 2024 zei de toenmalig minister van Buitenlandse Zaken dat er onderzoek zou worden gedaan naar de aantijgingen gemaakt in het Guardian-stuk over de systematische intimidatie van voormalig hoofdaanklager Fatou Bensouda door Israëlische diensten. Wat is de uitkomst geweest van dat onderzoek? Wat voor maatregelen zijn er genomen naar aanleiding van dat eigen onderzoek?

14. Heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken na de publicatie van het Guardian-stuk nog contact gehad met Fatou Bensouda? Zo ja, wanneer?

15. Wat voor concrete maatregelen heeft het ministerie van Buitenlandse Zaken getroffen om het Strafhof te beschermen tegen inmenging en intimidatie gericht op personen die zich in Nederland bevonden (zoals voormalig Strafhof-medewerkers Fatou Bensouda en Andrew Cayley, zowel als ngo-medewerkers als Nada Kiswanson anderen in Den Haag)?

Antwoord op vragen 13, 14 en 15: De Nederlandse overheid neemt de veiligheid van het Internationaal Strafhof en zijn medewerkers zeer serieus. Hier worden aanzienlijke inspanningen op geleverd door tal van actoren in nationaal en internationaal verband. Daar waar oneigenlijke buitenlandse beïnvloeding wordt geconstateerd, zal de Nederlandse overheid niet schromen om waar nodig passende maatregelen te treffen. Over de invulling van eventuele maatregelen worden publiekelijk nooit uitspraken gedaan.

16. Verschillende bedreigde Strafhof-medewerkers en medewerkers van aan het Strafhof gelieerde ngo's zeggen dat er geen of amper veiligheidsmaatregelen zijn genomen nadat zij vanwege hun werk voor of bij het Strafhof bedreigd werden, terwijl zij die bedreigingen wel hadden gemeld bij het ministerie en/of de politie. Wat is uw reactie hierop?

De Nederlandse overheid neemt de veiligheid van het Internationaal Strafhof en zijn medewerkers zeer serieus. Wanneer sprake is van oneigenlijke buitenlandse beïnvloeding richting Strafhof-medewerkers, zal de Nederlandse overheid niet schromen om, waar nodig, passende maatregelen te treffen. Op grond van het Zetelverdrag met het ICC heeft NL de verplichting om het functioneren van het Hof te faciliteren en om maatregelen te nemen om de veiligheid van het Hof en zijn medewerkers te waarborgen. Het Hof is daarbij in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor de beveiliging van zijn medewerkers en het pand. De overheid kan aanvullende veiligheidsmaatregelen treffen als een persoon of de organisatie waaraan hij of zij gelieerd is niet op eigen kracht of onvoldoende weerstand kan bieden aan de dreiging en het risico.

17. Hoe ziet het ministerie de naleving van het Strafhof in het kader van artikel 40 (1) en 43 (1) van het Zetelverdrag als het gaat om de veiligheid en bescherming van ngo's die het mandaat van het Strafhof steunen en dat die 'gevrijwaard blijven van enige vorm van inmenging'?

Als gastland heeft Nederland een verantwoordelijkheid op basis van het Zetelverdrag om NGO's in staat te stellen hun werk zonder inmenging van welke aard dan ook te kunnen verrichten.

18. Meerdere mensenrechtenorganisaties zeggen hun werkrelatie met het Strafhof verbroken te hebben, als gevolg van de Amerikaanse sancties. Hoe ziet Nederland haar verantwoordelijkheid als gastland hierbij?

Nederland heeft in dit verband geen speciale verantwoordelijkheid als gastland. Wel hecht Nederland waarde aan de belangrijke rol van NGO's voor het functioneren van het ISH en spreekt zich daar ook over uit.

19. De Verenigde Staten hebben afgelopen jaar vier Palestijnse organisaties op een sanctie- of terreurlijst gezet (Al-Haq, Al Mezan, PCHR en Addameer). Nederland heeft in het verleden deze organisaties ook financieel gesteund. Door de sancties hebben de ngo's hun bankrekening en financiering verloren. Drie van deze organisaties zijn door de Verenigde Staten gesanctioneerd vanwege hun steun aan het Strafhof. Hoe ziet Nederland haar verantwoordelijkheid tegenover deze Palestijnse organisaties, gezien de Nederlandse rol als gastland van het Strafhof?

Gezien deze organisaties niet in Nederland gevestigd zijn, heeft Nederland in dit verband geen speciale verantwoordelijkheid als gastland. Wel hecht Nederland waarde aan de belangrijke rol van NGO's voor het functioneren van het ISH en spreekt zich daar ook over uit. Ook heeft Buitenlandse Zaken een bredere bijeenkomst voor de bij het ICC betrokken NGO's georganiseerd om hun zorgen over de VS-sancties te bespreken, en de genoemde NGO's een tweede keer separaat ontvangen. Daarnaast faciliteert Nederland hun deelname aan bijeenkomsten in NL die verband houden met het ICC - zoals de jaarvergaderingen van de ASP - d.m.v. het verlenen van visa.

20. De Verenigde Staten hebben afgelopen jaar vier Palestijnse organisaties op een sanctie- of terreurlijst gezet (Al-Haq, Al Mezan, PCHR en Addameer). In 2021, toen Israël enkele van deze organisaties sanctioneerde, heeft Nederland zich sterk en publiekelijk uitgesproken tegen dat besluit. Wat maakt dat Nederland haar steun niet publiekelijk uitspreekt nu de Verenigde Staten deze organisaties op een sanctielijst heeft gezet?

Het kabinet vindt het van groot belang dat onafhankelijke internationale hoven en tribunalen hun mandaat ongehinderd kunnen uitvoeren. Nederland keurt de sancties tegen gekozen ambtsdragers van, en andere betrokkenen bij het ISH daarom af. Dit geldt ook voor de sancties tegen de betrokken NGO's. Het is van belang is dat alle 125 verdragspartijen zich inzetten voor de bescherming van het ICC en het bredere *Rome Statute system*, waar ook NGO's een belangrijke rol in spelen. Vanwege deze gezamenlijke verantwoordelijkheid geeft NL er de voorkeur aan om zich in het kader van de *Assembly of States Parties* (ASP) en de EU uit te spreken over de sancties tegen NGO's. NL zet zich daarom actief in om hierover passages op te nemen in de relevante verklaringen en besluiten van de ASP en de EU.